

Sprawa C-410/19

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

27 maja 2019 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Supreme Court of the United Kingdom

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

22 maja 2019 r.

Strona wnosząca odwołanie:

The Software Incubator Ltd

Druga strona postępowania:

Computer Associates (UK) Ltd

W POSTĘPOWANIU PRZED SUPREME COURT OF THE UNITED KINGDOM (SĄDEM NAJWYŻSZYM ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA)

22 maja 2019 r.

[...]

[...]

Computer Associates (UK) Ltd (druga strona postępowania) przeciwko

The Software Incubator Ltd (strona wnosząca odwołanie)

PO WYŚLUCHANIU w dniu 28 marca 2019 r. pełnomocnika strony wnoszącej odwołanie i pełnomocnika drugiej strony postępowania

POSTANAWIA SIĘ:

1. Pytania zawarte w załączniku do niniejszego postanowienia przedstawić Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej w ramach wniosku o

wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

2. Zawiesić wszystkie postępowania, których stronami są strona wnosząca odwołanie i druga strona postępowania [...] [...], do czasu wydania przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzeczenia w trybie prejudycjalnym lub do chwili wydania kolejnego postanowienia.
3. Rozstrzygnąć o kosztach w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. **[Or. 2]**

ZAŁĄCZNIK

Sąd odsyłający

1. Sądem odsyłającym jest Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy Zjednoczonego Królestwa).

Strony

2. Stronami postępowania głównego są:
 - 2.1. **Software Incubator Limited** (zwana dalej „Software Incubator”), [...] [...].
 - 2.2. **Computer Associates UK Limited** (zwana dalej „Computer Associates”), [...] [...].

Przedmiot sporu w postępowaniu głównym

3. Spór w postępowaniu głównym dotyczy powództwa odszkodowawczego wytoczonego przez Software Incubator przeciwko Computer Associates na podstawie Commercial Agents (Council Directive) Regulations 1993 (rozporządzenia z 1993 r. wykonującego dyrektywę Rady w sprawie przedstawicieli handlowych; zwanego dalej „rozporządzeniem”), którym to aktem prawnym Zjednoczone Królestwo dokonało transpozycji do prawa krajowego przepisów dyrektywy Rady 86/653/EWG z dnia [18] grudnia 1986 r. w sprawie koordynacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do przedstawicieli handlowych działających na własny rachunek (zwaną dalej „dyrektywą”).
4. W pytaniach skierowanych w trybie prejudycjalnym dąży się do ustalenia, czy definicja przedstawiciela handlowego zawarta w art. 1 ust. 2 dyrektywy, która jest ograniczona do „sprzedaży towarów”, ma zastosowanie do kopii oprogramowania komputerowego dostarczanego klientowi zleceniodawcy drogą elektroniczną, która to dostawa wiąże się z udzieleniem bezterminowej licencji na używanie kopii owego oprogramowania. **[Or. 3]**

5. Software Incubator podniosła, że dostawa drogą elektroniczną oprogramowania komputerowego do klienta zleceniodawcy, która wiąże się z udzieleniem bezterminowej licencji na używanie kopii owego oprogramowania, stanowi „sprzedaż towarów” w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy. Zdaniem zaś Computer Associates dostawa drogą elektroniczną oprogramowania komputerowego do klienta zleceniodawcy, która wiąże się z udzieleniem ograniczonej czasowo lub bezterminowej licencji na używanie kopii owego oprogramowania, nie stanowi „sprzedaży towarów” w rozumieniu art. 1 ust. 2 dyrektywy.
6. High Court of England and Wales (wysoki trybunał dla Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo) orzekł, w wyroku z dnia 1 lipca 2016 r., że dostawa drogą elektroniczną oprogramowania, która wiąże się z udzieleniem bezterminowej licencji, stanowi „sprzedaż towarów”, i zasądził na rzecz Software Incubator, na podstawie rozporządzenia, kwotę 475 000 GBP tytułem odszkodowania.
7. W następstwie wniesionego od tego wyroku odwołania Court of Appeal of England and Wales (sąd apelacyjny dla Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo) orzekł, w wyroku z dnia 19 marca 2018 r., że oprogramowanie, które zostało dostarczone klientowi zleceniodawcy drogą elektroniczną, a nie na trwałym nośniku, nie stanowi „towarów” w rozumieniu art. 2 ust. 1 rozporządzenia i art. 1 ust. 2 dyrektywy. W związku z tym Court of Appeal of England and Wales (sąd apelacyjny dla Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo) uznał, że Software Incubator nie była przedstawicielem handlowym w rozumieniu rozporządzenia i oddalił powództwo odszkodowawcze wytoczone przez nią na podstawie przepisów rozporządzenia.
8. Software Incubator złożyła następnie w Supreme Court of the United Kingdom (sądzie najwyższym, Zjednoczone Królestwo) wniosek zmierzający do zaskarżenia orzeczenia Court of Appeal of England and Wales (sądu apelacyjnego dla Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo). W dniu 28 marca 2019 r. wniosek ten został uwzględniony przez Supreme Court of the United Kingdom (sąd najwyższy, Zjednoczone Królestwo), który zwraca się obecnie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Istotne okoliczności faktyczne [Or. 4]

Umowa

9. Roszczenie Software Incubator pozostaje w związku z umową zawartą w dniu 25 marca 2013 r. pomiędzy Software Incubator a Computer Associates (zwaną dalej „**umową**”). Zgodnie z art. 2.1 umowy Software Incubator miała działać na rachunek Computer Associates przy pozyskiwaniu potencjalnych klientów na terenie Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w celu „*promowania, wprowadzania do obrotu i sprzedawania Produktu*”. „*Produkt*” zdefiniowano w motywie 1 umowy jako „*oprogramowanie automatyzujące obsługę aplikacji, które umożliwia*

wdrażanie aplikacji i zarządzanie nimi w obrębie centrum danych” (zwane dalej „**oprogramowaniem**”). W związku z tym w ramach łączącego strony stosunku wynikającego z umowy Computer Associates była zleceniodawcą, a Software Incubator – przedstawicielem handlowym.

10. Rzeczone oprogramowanie jest znane jako oprogramowanie automatyzujące wdrożenia aplikacji (ang. „application release automation software”; zwane dalej „**RAS**”). RAS to „oprogramowanie dotyczące oprogramowania” w tym znaczeniu, że jego zadaniem jest automatyczne koordynowanie i realizowanie procesu wdrażania i wprowadzania nowych wersji innych aplikacji w różnych środowiskach operacyjnych w obrębie dużych organizacji, na przykład banków lub zakładów ubezpieczeń, tak aby aplikacje bazowe były w pełni zintegrowane ze środowiskiem operacyjnym oprogramowania. Zaawansowane rozwiązania RAS charakteryzują się wysokim stopniem skomplikowania i wysoką ceną, zaś pomyślne zakończenie negocjacji i zawarcie transakcji z dużą organizacją może zabrać sporo czasu.

Oprogramowanie

11. Oprogramowanie zostało scharakteryzowane przez High Court of England and Wales (wysoki trybunał dla Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo) jako zaawansowane oprogramowanie o charakterze komercyjnym, które nie jest opracowywane na zamówienie. Można je załadować na urządzeniach klientów z wykorzystaniem trwałego nośnika lub drogą elektroniczną, z wykorzystaniem łącza umożliwiającego jego pobranie, jak zostało to zapisane w umowach zawieranych pomiędzy Computer Associates a jej klientami. Zgodnie z niekwestionowanymi oświadczeniami Computer Associates, które zostały złożone w postępowaniu przed Court of Appeal of England and Wales (sądem apelacyjnym dla Anglii i Walii, Zjednoczone Królestwo): (1) Computer Associates udostępniała oprogramowanie drogą elektroniczną, poprzez wysłanie wiadomości e-mail zawierającej łącze kierujące do portalu internetowego, z poziomu którego klient pobierał oprogramowanie; (2) oprogramowanie nigdy nie było udostępniane przez Computer Associates jej klientom na jakimkolwiek trwałym nośniku.

Licencja udzielana na oprogramowanie przez Computer Associates [Or. 5]

12. Zgodnie z art. 4.1 umowy Computer Associates przysługiwało wyłączne prawo określenia warunków udzielanych klientom licencji na oprogramowanie; w art. 6.1 wskazano, że Computer Associates nalicza i pobiera wszelkie „*opłaty*” należne od klientów z tytułu „*używania*” oprogramowania. Wykonywanie przez Software Incubator funkcji pośrednika polegało na promowaniu licencji na używanie oprogramowania udzielanych przez Computer Associates jej klientom. Software Incubator nie była uprawniona do przenoszenia tytułu prawnego ani jakichkolwiek praw własności do oprogramowania.

13. Computer Associates zawierała umowy licencyjne, na mocy których jej klienci mogli używać oprogramowania na warunkach określonych w dodatku dotyczącym oprogramowania zgodnie z umową bazową (w przypadku nowych klientów) lub zgodnie z umową ramową (w przypadku dotychczasowych klientów). Nowi klienci uzyskiwali dostęp do oprogramowania po wypełnieniu formularza zamówienia, zgodnie z którym oprogramowanie wskazane w owym formularzu zamówienia było „*udostępniane Klientowi na warunkach określonych w niniejszym Formularzu zamówienia i Umowie bazowej, o której mowa powyżej. Licencja na używanie Oprogramowania CA jest udzielana Klientowi przez CA Europe S.A.R.L. zgodnie z postanowieniami Dodatku dotyczącego oprogramowania, którego stronami są Klient i CA Europe S.A.R.L.*”. Warunki licencji na używanie oprogramowania obowiązujące klientów, którzy podpisali z Computer Associates umowę ramową, były określone w rzeczonyj umowie ramowej (jej postanowienia były zasadniczo zbieżne z postanowieniami umowy bazowej i dodatku dotyczącego oprogramowania).
14. Na mocy art. 3.1. dodatku dotyczącego oprogramowania CA Europe S.A.R.L. (zwana dalej „**CA Europe**”) udzielała klientowi ograniczonej, niewyłącznej i niezbywalnej licencji na dokonywanie w okresie, w którym udostępniała swoje rozwiązania, następujących czynności: (i) instalowanie i wdrażanie oprogramowania na określonym obszarze dla zatwierdzonej liczby użytkowników końcowych; (ii) zapewnianie zatwierdzonym użytkownikom końcowym dostępu do oprogramowania; (iii) wykonywanie uzasadnionej liczby kopii oprogramowania wykorzystywanych w razie awarii; oraz (iv) przenoszenie oprogramowania do nowej lokalizacji w obrębie obszaru po uprzednim powiadomieniu o tym fakcie na piśmie. **[Or. 6]**
15. Zgodnie z art. 3.4 dodatku dotyczącego oprogramowania ważność licencji była uzależniona od spełnienia przez klienta pewnych wymogów, tj. powstrzymania się przez klienta od: (i) uzyskiwania dostępu do części oprogramowania lub używania części oprogramowania, do używania której klient nie był uprawniony; (ii) dekompilacji lub odtwarzania kodu źródłowego oprogramowania oraz od zezwalania na wykonywanie takich czynności; (iii) wprowadzania zmian w oprogramowaniu; (iv) wypożyczania oprogramowania, dokonywania jego cesji, przenoszenia praw do oprogramowania lub udzielania na nie sublicencji; (v) usuwania z jakiegokolwiek kopii oprogramowania informacji, oznaczeń lub not dotyczących praw własności; lub (vi) przekraczania zatwierdzonej liczby użytkowników końcowych.
16. Artykuł 4.1. dodatku dotyczącego oprogramowania stanowił, że Computer Associates / CA Europe zachowuje w odniesieniu do oprogramowania „*wszelkie prawa, tytuły prawne, prawa autorskie, prawa ochronne z patentów i znaków towarowych, uprawnienia wynikające z tajemnicy przedsiębiorstwa oraz wszelkie inne interesy majątkowe*” oraz że klientowi nie są przyznawane żadne tego rodzaju prawa. W art. 9.12 dodatku dotyczącego oprogramowania wyjaśniono również, że prawa wynikające z licencji przysługują jedynie stronom.

17. Licencja na oprogramowanie mogła zostać udzielona na czas nieokreślony („licencja bezterminowa”) lub na czas określony. W praktyce większość licencji miała charakter bezterminowy. Zgodnie z art. 10.2 umowy bazowej każda ze stron mogła rozwiązać umowę w przypadku istotnego naruszenia umowy przez drugą stronę (z zachowaniem odpowiednich okresów wypowiedzenia oraz w razie bezskutecznego upływu terminu usunięcia naruszenia) lub w razie niewypłacalności drugiej strony, co skutkowało natychmiastowym cofnięciem licencji oraz powstaniem po stronie klienta zobowiązania do zwrotu Computer Associates wszystkich kopii oprogramowania, ich usunięcia lub zniszczenia.

Rozwiązanie umowy [Or. 6]

18. Pismem z dnia 9 października 2013 r. Computer Associates rozwiązała umowę zawartą z Software Incubator.

Odpowiednie przepisy prawa

19. Przepisem prawa krajowego mającym zastosowanie do analizowanych okoliczności faktycznych jest art. 2 ust. 1 rozporządzenia, który zawiera definicję przedstawiciela handlowego i stanowi, co następuje: „W rozumieniu niniejszego rozporządzenia [...] »przedstawiciel handlowy« [Or. 7] oznacza pośrednika pracującego na własny rachunek, któremu powierzono stałe pośredniczenie przy sprzedaży lub kupnie towarów na rzecz innej osoby (»zlecciodawcy«)

[...]”.

20. Przepisem prawa Unii, o którego wykładnię wystąpiono, jest art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 86/653/EWG z dnia [18] grudnia 1986 r. w sprawie koordynacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do przedstawicieli handlowych działających na własny rachunek, który stanowi, że „[d]o celów niniejszej dyrektywy »przedstawiciel handlowy« oznacza pośrednika pracującego na własny rachunek, któremu powierzono stałe pośredniczenie przy sprzedaży lub kupnie towarów na rzecz innej osoby, zwanej dalej »zlecciodawcą« [...]”.

Podstawy wystąpienia z wnioskiem prejudycjalnym

21. Zgodnie z dyrektywą Zjednoczone Królestwo zostało zobowiązane do wprowadzenia w życie jej przepisów, w tym dotyczących:

21.1. przysługującego przedstawicielowi handlowemu (i przewidzianego w art. 17 dyrektywy) prawa do odszkodowania lub świadczenia wyrównawczego po rozwiązaniu umowy, które to prawo stanowi przedmiot odnośnego powództwa; oraz

21.2. definicji przedstawiciela handlowego, który to przepis (art. 1 ust. 2) w angielskiej wersji językowej dyrektywy stanowi bezpośrednie źródło przepisu prawa krajowego mającego zastosowanie do analizowanych okoliczności faktycznych.

22. Sąd odsyłający zwraca się o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wykładni art. 1 ust. 2, ponieważ uważa, że kwestia tego, czy owa definicja ma zastosowanie do okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, które w sposób bardziej szczegółowy przedstawiono w pytaniach prejudycjalnych, nie stanowi acte clair.

Pytania prejudycjalne

23. Sąd odsyłający kieruje do TSUE w trybie prejudycjalnym następujące pytania:
- 1) Czy kopia oprogramowania komputerowego, która jest dostarczana klientom zleceniobiorcy drogą elektroniczną, a nie na trwałym nośniku, stanowi „towary” w [Or. 8] znaczeniu, w jakim ów termin występuje w definicji przedstawiciela handlowego zawartej w art. 1 ust. 2 dyrektywy Rady 86/653/EWG z dnia [18] grudnia 1986 r. w sprawie koordynacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do przedstawicieli handlowych działających na własny rachunek (zwanej dalej „dyrektywą”)?
 - 2) Czy w sytuacji, w której oprogramowanie komputerowe jest dostarczane klientom zleceniobiorcy w drodze udzielenia klientowi bezterminowej licencji na używanie kopii owego oprogramowania komputerowego, taka czynność stanowi „sprzedaż towarów” w znaczeniu, w jakim owo pojęcie występuje w definicji przedstawiciela handlowego zawartej w art. 1 ust. 2 dyrektywy?

Sekretarz

22 maja 2019 r.